

Socialnämnden

§107

Dnr SN 22-688

Yttrande över remiss Vistelseförbud för barn Ds 2022:12

Beslut

Socialnämnden avslår Socialkontorets förslag att avge bifogat yttrande som svar på remissen

Reservationer

Hanna Stymne Bratt (S), Åsa Wennerfors (L), Rolf Ström (Mp), Kule Palmstierna (C) reserverar sig till förmån för Socialkontorets förslag till beslut

Sammanfattning av ärendet

En utredare fick i uppdrag 2021-05-28 att biträda Socialdepartementet med att utreda om det i syfte att skydda barn från att fara illa bör införas en möjlighet för socialnämnden att genom beslut begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller i vissa områden i samhället samt lämna förslag till nya bestämmelser. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som utredaren anser nödvändiga. Oavsett ställningstagande i fråga om behov ska förslag till författningsförändringar lämnas. Utredaren överlämnade promemoria 2022-05-25. Utredaren bedömer att vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utredaren lämnar i enlighet med uppdraget förslag på författningsändringar som behövs för att införa ett vistelseförbud. Socialdepartementet har skickat utredningen på remiss till Norrtälje kommun. Socialnämnden har givits i uppdrag att avge yttrande över utredningen för kommunens räkning. Det föreslås att Socialnämnden avger bifogat yttrande som svar på remissen

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag socialnämndens arbetsutskott § 327, 2022-09-08
Socialkontorets tjänsteutlåtande 2022-08-24

Beslutande sammanträde

Yrkande

Åsa Wennerfors (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag

Kule Palmstierna (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag

Staffan Tjörnhammar (M) yrkar avslag till förvaltningens förslag

Hanna Stymne Bratt (S) biträder Åsa Wennerfors (L) bifallsyrkande

Maj Åberg Palm (M) yrkar bifall till avslagsyrkande

Jacob Heitmann (SD) yrkar i första hand att ärendet återremitteras för att argumenten från utredningen Ds 2022:12 brister i brottsofferperspektiv och det behövs ett större helhetsperspektiv med både brottsoffer och där barnets/ungdomens säkerhet prioriterat i betänkandet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Jacob Heitmann (SD) yrkar i andra hand bifall till avslagsyrkande

Rolf Ström (Mp) yrkar bifall till förvaltningens förslag

Bo Wetterström (M) yrkar bifall till Jacob Heitmanns (SD) förslag om återremiss i första hand, och i andra hand bifall till avslagsyrkande

Staffan Tjörnhamar (M) biträder Bo Wetterströms (M) yrkande om bifall till återremiss

Maj Åberg Palm (M) yrkar bifall till återremiss

Michael Engelberg (SD) yrkar bifall till återremissyrkandet

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska återremitteras enligt Jacob Heitmanns (SD) förslag eller avgöras idag, och får svaret att ärendet ska avgöras idag. Votering begärs

Votering

Socialnämnden godkänner följande beslutsgång

Ja-röst för att ärendet ska avgöras idag

Nej-röst för att ärendet ej ska avgöras idag och i stället återremitteras

Omröstningsresultat

Voteringen visar att förslaget att avgöra ärendet idag får 7 röster och förslaget att återremittera ärendet får 7 röster. Ordförande Åsa Wennerfors (L) röst är utslagsgivande och det innebär att ärendet ska avgöras idag. Omröstningen redovisas på sida 3 i detta protokoll.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämnden kan besluta i enlighet med socialkontorets tjänsteutlåtandes förslag, och får svaret ja. Votering begärs.

Votering

Socialnämnden godkänner följande beslutsgång

Ja-röst för att besluta enligt Socialkontorets förslag

Nej-röst för att avslå Socialkontorets förslag

Omröstningsresultat

Voteringen visar att förslaget att besluta i enlighet med Socialkontorets förslag får 6 röster och förslaget att avslå ärendet får 8 röster. Ordföranden finner att Socialnämnden avslår Socialkontorets förslag. Omröstningen redovisas på sida 3 i detta protokoll.

2022-09-15

Socialnämnden

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsekontoret
Registrator
Förvaltningsdirektör

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Närvarolista och omröstningsprotokoll

Ledamöter		Närvarande = N Frånvarande = F Tjänstgörande = Tj	Votering 1	Votering 2	Votering
			§ 107	§ 107	
			Ja/Nej	Ja/Nej	Ja/Nej
Staffan Tjörnhammar	M	N	Nej	Nej	
Agneta Wennberg	M	N	Nej	Nej	
Bo Wetterström	M	N	Nej	Nej	
Maj Åberg Palm	M	N	Nej	Nej	
Kule Palmstierna	C	N	Ja	Ja	
Lilja Grönholm Olander	C	F (Tj Roland Brodin distan)	Nej	Nej	
Åsa Wennerfors	L	N	Ja	Ja	
Alexander Castman	L	F (Tj Camilla Rydstrand distan)	Ja	Ja	
Hanna Stymne Bratt	S	N distans	Ja	Ja	
Björn von Born	S	F (Tj Ulf Wallin)	Ja	Nej	
Maija Kohtanen	S	F (Tj Mohammad Mukahhal distans, §§107-114)	Ja	Ja	
Stefan Åhman	S	F			
Jacob Heitmann	SD	N	Nej	Nej	
Michael Engelberg	SD	N	Nej	Nej	
Jessica Hilwäyn	V	F			
Rolf Ström	MP	N	Ja	Ja	

Ersättare					
Roland Brodin	M	N distans (Tj Lilja Grönholm Olander)			
Eva Egserius	KD	F			
Jonatan Norrby	L	F			
Ulf Wallin	ROOP	N (Tj Björn von Born)			
Vakant	S				
Mohammad Mukahhal	S	N distans (Tj Maija Kohtanen)			
Peter Lind	SD	F			
Camilla Rydstrand	MP	N distans			

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämndens arbetsutskott

§ 327

Dnr SN 22-688

Yttrande över remiss Vistelseförbud för barn Ds 2022:12

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår

Socialnämnden avger bifogat yttrande över remiss Vistelseförbud för barn, Ds 2022:12.

Sammanfattning av ärendet

En utredare fick i uppdrag 2021-05-28 att biträda Socialdepartementet med att utreda om det i syfte att skydda barn från att fara illa bör införas en möjlighet för socialnämnden att genom beslut begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller i vissa områden i samhället samt lämna förslag till nya bestämmelser. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som utredaren anser nödvändiga. Oavsett ställningstagande i fråga om behov ska förslag till författningsförändringar lämnas. Utredaren överlämnade promemoria 2022-05-25. Utredaren bedömer att vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utredaren lämnar i enlighet med uppdraget förslag på författningsändringar som behövs för att införa ett vistelseförbud. Socialdepartementet har skickat utredningen på remiss till Norrtälje kommun. Socialnämnden har givits i uppdrag att avge yttrande över utredningen för kommunens räkning. Det föreslås att Socialnämnden avger bifogat yttrande som svar på remissen.

Beslutsunderlag

Socialkontorets tjänsteutlåtande 2022-08-24

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Åsa Wennerfors (L) yrkar bifall till förslaget

Deltar ej i beslut

Jacob Heitmann (SD) deltar ej i beslutet

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens arbetsutskott kan besluta i enlighet med förslaget, och finner att socialnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialförvaltning, avdelning för stöd och utveckling

Handläggare och
titel:

Therese Lantz, kvalificerad utredare och
dataskyddsombud

Till: Socialnämndens arbetsutskott

Yttrande över remiss Vistelseförbud för barn, Ds 2022:12

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår

Socialnämnden avger bifogat yttrande över remiss Vistelseförbud för barn, Ds 2022:12.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

En utredare fick i uppdrag 2021-05-28 att biträda Socialdepartementet med att utreda om det i syfte att skydda barn från att fara illa bör införas en möjlighet för socialnämnden att genom beslut begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller i vissa områden i samhället samt lämna förslag till nya bestämmelser. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som utredaren anser nödvändiga. Oavsett ställningstagande i fråga om behov ska förslag till författningsförändringar lämnas. Utredaren överlämnade promemoria 2022-05-25. Utredaren bedömer att vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utredaren lämnar i enlighet med uppdraget förslag på författningsändringar som behövs för att införa ett vistelseförbud. Socialdepartementet har skickat utredningen på remiss till Norrtälje kommun. Socialnämnden har givits i uppdrag att avge yttrande över utredningen för kommunens räkning. Det föreslås att Socialnämnden avger bifogat yttrande som svar på remissen.

Ärendet

Beskrivning

En utredare fick i uppdrag 2021-05-28 att biträda Socialdepartementet med att utreda om det i syfte att skydda barn från att fara illa bör införas en möjlighet för socialnämnden att genom beslut begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller i vissa områden i samhället samt lämna förslag till nya bestämmelser. Av utredningens direktiv framgår att utredaren bland annat ska;

- redovisa för- och nackdelar med ett vistelseförbud,
- lämna förslag på hur en ordning med vistelseförbud skulle kunna se ut,
- särskilt överväga vad som krävs för att ett beslut om att begränsa ett enskilt barns rätt att vistas på vissa platser eller i vissa områden ska vara verkningfullt, till exempel hur ett sådant beslut ska kunna kontrolleras men även hur överträdelser bör hanteras,
- särskilt belysa vilka konsekvenser en sådan möjlighet kan få för enskilda i olika avseenden och beakta behovet av att säkerställa skyddet av individers grundläggande fri- och rättigheter och av tillräckliga rättssäkerhetsgarantier för enskilda,
- undersöka relevant lagstiftning i de andra nordiska länderna samt i övrigt göra de internationella jämförelser som anses befogade.

Utredaren ska föreslå de författningsändringar som utredaren anser nödvändiga. Oavsett ställningstagande i fråga om behov ska förslag till författningsförändringar lämnas.

Utredaren överlämnade promemoria 2022-05-25. Utredaren bedömer att vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas. Utredaren anger bl.a. följande som skäl för bedömningen;

- Vistelseförbud inskränker rörelsefriheten för barnet och kommer att få direkt effekt i barnets vardag och påverka ett flertal rättigheter i barnkonventionen.
- Skyddsobjekt och förbudsobjekt kommer att vara samma person i fråga om vistelseförbud och det är en insats riktad mot barn, som ska kunna beslutas oberoende av samtycke.

Detta sammantaget innebär att det måste ställas höga krav på att ändamålet med insatsen uppnås. Enligt utredarens bedömning saknas det stöd för att det avsedda ändamålet kommer att uppnås. Det är fråga om en komplex process som leder till att barn utvecklar normbrytande beteenden som kriminalitet, missbruk och andra socialt nedbrytande beteenden. Olika risk- och skyddsfaktorer, kopplade såväl till individen som omgivningen, samspelar och påverkar varandra. Vistelseförbud kommer att inriktas på en faktor, den fysiska miljön, vars betydelse för utvecklingen av normbrytande beteende är oklar. Den sociala kontexten och barnets umgänge är en faktor av stor vikt. Att hindra barnet från att vistas i en viss fysisk miljö kommer enligt utredarens bedömning inte ha någon nämnvärd effekt på barnets sociala kontext. Umgänget kommer att flytta till en annan plats och använda andra kontaktvägar, till exempel den digitala miljön.

Det finns också omständigheter som tyder på att ett vistelseförbud kan försämra barnets möjligheter till en positiv utveckling. Barnet kan utestängas från positiva sammanhang och tvångsåtgärden kan skapa en ökad misstro mot de sociala myndigheterna, vilket försvårar möjligheterna att tillhandahålla annan behövlig vård och hjälp. Det är vidare svårt att identifiera de relevanta miljöerna vilket innebär att det finns en överhängande risk att förbudet antingen blir för brett eller för snävt utformat att förbudets utformning blir svårt att motivera för den enskilde. Det finns också svårigheter med att finna en lämplig kontrollmekanism och sanktioner vid bristande efterlevnad.

Sammantaget bedömer utredaren att begränsningen vistelseförbud innebär en inskränkning i barnets grundläggande fri- och rättigheter som inte är ändamålsenlig eller proportionerlig i förhållande till syftet med att förebygga och förhindra att barn far illa. Att införa en åtgärd med sådana inskränkande konsekvenser som vistelseförbudet kommer att ha, samtidigt som det saknas stöd för att åtgärden kommer att uppnå det avsedda syftet, kan inte heller anses vara till barnets bästa.

I enlighet med uppdraget lämnar utredaren, trots ställningstagandet i sak, förslag till reglering om vistelseförbud i syfte att förebygga och förhindra att barn far illa. Bestämmelserna om vistelseförbud föreslås införas i LVU. Regleringen innebär i huvudsak följande. En person under 18 år ska kunna förbjudas att under vissa tider vistas på en särskilt angiven plats eller inom ett särskilt angivet område om det med hänsyn till den unges hälsa eller utveckling finns behov av att begränsa den unges närvaro på platsen eller i området, och det antingen finns en påtaglig risk att den unge kommer att utveckla ett sådant beteende som avses i 3 § LVU eller den unge har ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU. Beslut om vistelseförbud ska meddelas av förvaltningsrätten efter ansökan av socialnämnden, på motsvarande sätt som i dag gäller bland annat vid ansökan om beredande av vård med stöd av LVU. Nuvarande handläggningsregler i LVU om barnets bästa, rätten till muntlig förhandling och offentligt biträde ska gälla även vid ärenden och mål om vistelseförbud. Beslut om vistelseförbud ska omprövas av socialnämnden var tredje månad. Nämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslutet ska upphöra när förutsättningarna för vistelseförbud inte längre är uppfyllda, och senast när den unge fyller 18 år.

Får socialnämnden kännedom om att den unge har överträtt ett vistelseförbud ska nämnden skyndsamt kalla den unge och dennes vårdnadshavare till ett samtal. Polis och socialtjänst har en

skyldighet att underrätta socialnämnden om de påträffar eller får kännedom om någon som överträder ett meddelat vistelseförbud. Socialnämnden kan begära handräckning av Polismyndigheten för att förflytta ett barn som befinner sig på en plats eller inom ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud. I polislagen (1984:387) införs en bestämmelse som möjliggör att en person som av en polisman påträffas på en plats eller ett område i strid med ett meddelat vistelseförbud får tas om hand av polismannen för att överlämnas till föräldrarna, vårdnadshavarna eller socialnämnden. Polismyndigheten får i uppdrag att föra ett register över gällande vistelseförbud. Personuppgiftsbehandlingen i registret regleras i en ny lag. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Socialdepartementet har skickat utredningen på remiss till Norrtälje kommun. Socialnämnden har givits i uppdrag att yttra sig över utredningen för kommunens räkning. Det föreslås att socialnämnden avger bifogat yttrande över remissen.

Lagkrav

Det är frivilligt för kommunen att svara på remissen.

Koppling till gällande styrdokument

Är inte tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Om vistelseförbud för barn införs innebär det ökade åtaganden för kommunerna. Utredningen bedömer dock att det kommer att röra sig om ett fåtal ärenden per år och att det därför innebär en mindre kostnadsökning för kommunerna.

Förvaltningens analys och slutsatser

Socialförvaltningen delar fullt ut utredningens bedömning att vistelseförbud för barn inte bör införas.

Tidplaner

Sista dag att svara på remissen är 17 oktober 2022.

Mats Ståhl-Elgström
Förvaltningsdirektör
Socialkontoret

Lena Ander
Avdelningschef Barn och vuxna
Socialkontoret

Bilaga

Norrtälje kommuns yttrande över remiss Ds 2022:12

Beslut skickas till

Socialdepartementet
Kommunstyrelsekontoret
Registrator
Förvaltningsdirektör

2022-09-15

Ärendenummer/diarienummer: SN 22-688

SOCIALKONTORET

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till;
s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Vistelseförbud för barn, Ds 2022:12, diarienummer S2022-03063

Sammanfattning

Norrtälje kommun delar utredningens bedömning att vistelseförbud för barn inte bör införas. För det fall vistelseförbud införs har Norrtälje kommun synpunkter avseende rättslig grund för att lämna ut uppgifter om meddelade vistelseförbud till annan socialtjänst i kommunen.

7. Vistelseförbud för barn

7.3 Bör vistelseförbud för barn införas?

Norrtälje kommun delar utredningens bedömning att vistelseförbud för barn inte bör införas.

Norrtälje kommun delar också utredningens bedömningar vad gäller skälen till varför vistelseförbud inte bör införas och vill särskilt lyfta följande. Ett vistelseförbud för barn skulle inte ha någon som helst effekt på orsakerna till att barnet vistas i den olämpliga miljön. Syftet med socialtjänstens insatser ska vara att få till stånd en bestående förändring för barnet vilket ett vistelseförbud med största sannolikhet inte kommer uppfylla. För att nå en bestående förändring för barnet behöver socialtjänstens insatser inriktas på grundproblematiken som oftast handlar om bristande föräldraförmåga och där ett förstärkt vuxenstöd vore mer gynnsamt.

I utredningen anges att vistelseförbudet bör kombineras med andra stödinsatser. Norrtälje kommun anser att frivilliga stödinsatser i kombination med ett vistelseförbud kommer att vara svårt att tillämpa. För att framgångsrikt åstadkomma en effekt i frivilliga insatser är det en förutsättning att det finns en reell mottaglighet och motivation både hos föräldrarna och barnen. Ett

---

POSTADRESS

Box 809, 761 28 Norrtälje
Socialkontoret

BESÖKSADRESS

Baldersgatan 17

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norrtalje.se
www.norrtalje.se

vistelseförbud kommer sannolikt skapa motsatt effekt i möjligheten att arbeta med motivation och mottaglighet.

8 En reglering om vistelseförbud

8.6.7 En underrättelseskyldighet rörande överträdelse av vistelseförbud

Polismyndigheten och socialtjänsten ska vara skyldiga att underrätta socialnämnden om de upptäcker att ett barn överträder ett vistelseförbud. För de fall socialtjänsten i en kommun är uppdelad på två eller flera olika nämnder behöver det finnas en sekretessbrytande bestämmelse som grund för att socialnämnden ska kunna lämna ut information om meddelade vistelseförbud till en annan nämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten, t ex till fältverksamheten. Utredaren hänvisar till 26 kap. 7 § OSL och menar att beslut om vistelseförbud i sammanhanget får anses utgöra ett beslut om vård utan samtycke och att besluten därmed är offentliga. Norrtälje kommun delar inte utredarens bedömning i denna del. I 1 § 2 och 3 stycket LVU anges i vilka fall en ung person kan beredas vård utan samtycke. Utredaren föreslår att bestämmelsen om vistelseförbud ska införas i 1 § 4 stycket LVU som reglerar vilka andra åtgärder som får vidtas utan samtycke. Andra åtgärder enligt 1 § 4 stycket är förebyggande insatser enligt 22 §, flyttningsförbud enligt 24 §, utreseförbud enligt 31 a § samt beslut om provtagning inför umgänge eller inför beslut om upphörande av vård enligt 32 a och b §§. Om beslut om vistelseförbud skulle utgöra ett beslut om vård utan samtycke blir frågan om även beslut de andra åtgärderna i 1 § 4 stycket LVU skulle vara att anse som beslut om vård utan samtycke, med följden att de är offentliga. Norrtälje kommun har inte tolkat 26 kap. 7 § OSL på detta sätt. Vissa av de åtgärder som anges i 1 § 4 stycket är inte heller riktade mot barnet utan mot vårdnadshavare och föräldrar.

Att endast i sekretesshänseende särskilja beslut om vistelseförbud från andra beslut om åtgärder som kan vidtas utan samtycke enligt 1 § 4 stycket. LVU skulle leda till en betydande otydlighet och osäkerhet gällande vilka typer av beslut som är offentliga enligt 26 kap. 7 § OSL.

Norrtälje kommun anser därför att det antingen måste förtydligas i 26 kap. 7 § OSL att det inte råder sekretess för uppgifter i ett beslut om vistelseförbud, alternativt bör det införas en ny bestämmelse i 26 kap. OSL som möjliggör för socialnämnden att lämna ut uppgifter till annan nämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten om uppgiften behövs där för att den mottagande nämnden ska kunna fullgöra sin underrättelseskyldighet avseende överträdelse av vistelseförbud.

POSTADRESS

Box 809, 761 28 Norrtälje
Socialkontoret

BESÖKSADRESS

Baldersgatan 17

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norrtalje.se
www.norrtalje.se